

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

**Inventarisatie Nederlandse COVID-19
Onderzoeken:
Preventie en Zorg & Brede Maatschappelijke
vraagstukken**

Bijlage bij: Update leefstijl, rapportage nr. 16

Colofon

© RIVM 2022

Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Publicatiedatum: 1 december 2022

Bianca Snijders (auteur), RIVM
Else Zantinge (auteur), RIVM
Maartje Harbers (auteur), RIVM

Contact:
Maartje Harbers
RIVM Centrum Gezondheid en Maatschappij
maartje.harbers@rivm.nl

Dit is een uitgave van:
**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
Nederland
www.rivm.nl

Inhoudsopgave

Tabel 1.1 Sporten en bewegen van de algemene bevolking	— 4
Tabel 1.2 Voeding en overgewicht algemene bevolking	— 11
Tabel 1.3 Alcoholgebruik van de algemene bevolking	— 15
Tabel 1.4 Roken van de algemene bevolking	— 18
Tabel 1.5 Drugsgebruik van de algemene bevolking	— 20
Tabel 1.6 Seksueel risicogedrag van de algemene bevolking	— 23
Tabel 2. Leefstijl bij kinderen en jongeren	— 24
Tabel 3. Leefstijl bij ouderen	— 38

Referenties — 45

Tabel 1.1 Sporten en bewegen van de algemene bevolking

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 (N varieert per ronde van +/- 16.000 tot 20.000 respondenten (16 jaar en ouder))		(veel) minder sporten/bewegen t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 53,0% (veel) meer sporten/bewegen: 17-24 apr 13,5%	(veel) minder sporten/bewegen: 7-12 mei 50,2% 27 mei-1 jun 43,1% 17-21 jun 37,2% 8-12 jul 32,6% (veel) meer sporten/bewegen: 7-12 mei 15,0% 27 mei-1 jun 16,7% 17-21 jun 15,8% 8-12 jul 14,8%	(veel) minder sporten/bewegen: 19-23 aug 31,8% 30 sep- 4 okt 27,6% 11-15 nov 37,2% (veel) meer sporten/bewegen: 19-23 aug 14,6% 30 sep- 4 okt 13,7% 11-15 nov 14,2%	(veel) minder sporten/bewegen: 30 dec-3 jan 45,4% 10-14 feb 47,1% 24-28 mrt 41,7% (veel) meer sporten/bewegen: 30 dec-3 jan 12,4% 10-14 feb 14,3% 24-28 mrt 17,0%	(veel) minder sporten/bewegen: 5-9 mei 39,6% (veel) meer sporten/bewegen: 5-9 mei 16,0%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 (N varieert per ronde van +/- 11.000 tot 16.000 respondenten (16 jaar en ouder))					Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 56,0% 24-28 mrt Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen 30,2% 24-28 mrt	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 56,9% 5-9 mei 57,9% 16-20 juni 58,1% 28 juli-1 aug 59,7% 8-12 sept 56,2% 20-24 okt Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen 32,7% 5-9 mei 38,5% 16-20 juni 38,3% 28 juli-1 aug 41,4% 8-12 sept 36,7% 20-24 okt Per dag 10 uur of langer zitten 10,8% 16-20 juni 10,2% 28 juli-1 aug 9,6% 8-12 sept 10,9% 20-24 okt	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 54,3% 24-28 nov Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief 33,7% 24-28 nov Per dag 10 uur of langer zitten 14,6% 24-28 nov	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 53,4% 19-23 jan 56,1% 9-13 maart 55,4% 8-12 juni 57,9% 7-11 sept Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen 31,2% 19-23 jan 34,5% 9-13 maart 33,8% 8-12 juni 35,6% 7-11 sept Per dag 10 uur of langer zitten 15,3% 19-23 jan 13,9% 9-13 maart 11,6% 8-12 juni 11,8% 7-11 sept
Schoemaker & De Boer, 2021 (N=5.857 (panel RIVM en 25 GGD'en) N=11.168 (Lifelines))	Voldeed aan beweegrichtlijn (*) (25+) 46% (2018)	Voldeed aan beweegrichtlijn (25+) 29% apr	Voldeed aan beweegrichtlijn bewegen (25+) 35% mei 39% mei/jun 40% juni 41% juli	Voldeed aan beweegrichtlijn (25+) 43% aug 44% okt 40% nov	Voldeed aan beweegrichtlijn (25+) 36% dec			

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
NOC*NSF, 2022a (N= +/- 3.000 respondenten per meting).	<p>April 2019 68% van de Nederlanders heeft wekelijks gesport</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 72% (hoog) 67% (gemiddeld) 66% (laag)</p> <p>Sportverband: 38% alleen 29% sportvereniging 21% abonnement 14% groepsverband</p>	<p>April 2020 55% van de Nederlanders heeft wekelijks gesport</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 64% (hoog) 55% (gemiddeld) 47% (laag)</p> <p>Sportverband: 51% alleen 7% sportvereniging 5% abonnement 11% groepsverband</p>	<p>Juli 2020 64% van de Nederlanders heeft wekelijks gesport</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 73% (hoog) 63% (gemiddeld) 54% (laag)</p> <p>Sportverband: 44% alleen 21% sportvereniging 16% abonnement 18% groepsverband</p>	<p>Oktober 2020 65% van de Nederlanders heeft wekelijks gesport</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 71% (hoog) 63% (gemiddeld) 50% (laag)</p> <p>Sportverband: 40% alleen 25% sportvereniging 16% abonnement 13% groepsverband</p>	<p>December 2020 58% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 68% (hoog) 57% (gemiddeld) 49% (laag)</p> <p>Sportverband: 44% alleen 18% sportvereniging 13% abonnement 14% groepsverband</p> <p>Januari 2021 49% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijks sporten naar opleiding: 59% (hoog) 50% (gemiddeld) 43% (laag)</p> <p>Sportverband: 43% alleen 11% sportvereniging 5% abonnement 10% groepsverband</p> <p>April 2021 54% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 67% (hoog) 51% (gemiddeld) 49% (laag)</p> <p>Sportverband: 40% alleen 17% sportvereniging 7% abonnement 13% groepsverband</p>	<p>Juli 2021 60% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 70% (hoog) 57% (gemiddeld) 56% (laag)</p> <p>Sportverband: 39% alleen 22% sportvereniging 16% abonnement 17% groepsverband</p> <p>Oktober 2021 60% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 68% (hoog) 58% (gemiddeld) 42% (laag)</p> <p>Sportverband: 33% alleen 25% sportvereniging 17% abonnement 13% groepsverband</p>	<p>December 2021 49% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijkse sporters naar opleiding: 61% (hoog) 47% (gemiddeld) 36% (laag)</p> <p>Sportverband: 35% alleen 18% sportvereniging 13% abonnement 11% groepsverband</p>	<p>Januari 2022 53% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijks sporten naar opleiding: 61% (hoog) 47% (gemiddeld) 36% (laag)</p> <p>Sportverband: 32% alleen 22% sportvereniging 16% abonnement 12% groepsverband</p> <p>April 2022 61% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijks sporten naar opleiding: 68% (hoog) 59% (gemiddeld) 47% (laag)</p> <p>Sportverband: 35% alleen 25% sportvereniging 17% abonnement 14% groepsverband</p> <p>Juli 2022 57% van de Nederlanders sport wekelijks</p> <p>Wekelijks sporten naar opleiding: 69% (hoog) 54% (gemiddeld) 45% (laag)</p> <p>Sportverband: 37% alleen 19% sportvereniging 18% abonnement 16% groepsverband</p>

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
NOC*NSF, 2021 NOC*NSF, 2022b	<p>[gegevens over 2019 totaal]</p> <p>Maandelijkse sportfrequentie volwassenen: 8,8</p> <p>Sportdeelname binnensport volwassenen: 49%</p> <p>Sportdeelname volwassenen (2019): 31 t/m 44 jaar: 62% 45 t/m 64 jaar: 60% 65 t/m 80 jaar: 59%</p> <p>Manier van sporten Alleen, ongeorganiseerd: 38% Bij fitnesscentrum of andere (commerciële) sportaanbieder: 19% Sportvereniging: 27%</p>	<p>[gegevens over 2020 totaal]</p> <p>Maandelijkse sportfrequentie volwassenen: 9,8</p> <p>Aantal Nederlanders dat wekelijks sport neemt in 2020 met ca. half miljoen mensen af t.o.v. 2019. 52% sport minder of is gestopt.</p> <p>Grootste impact kinderen van 5 t/m 18 jaar. > 52% sport minder, 10% is gestopt.</p> <p>Van de 65+'ers stopt 31% met sporten.</p> <p>Vooraf binnensporters sporten minder. 70% van de Nederlanders die voor de coronacrisis een binnensport beoefenden zijn minder gaan sporten of helemaal gestopt.</p> <p>Sportdeelname binnensport volwassenen: 43%</p> <p>37% van de hoger opgeleiden sport minder, 11% is gestopt</p> <p>34% van de lager opgeleiden sport minder, 22% stopt helemaal.</p> <p>Het aantal Nederlanders dat is blijven sporten, gaat vaker sporten. In 2020 doen zij dit gemiddeld 9,6 keer p/m t.o.v. 9 keer p/m in 2019.</p> <p>Sportdeelname volwassenen (2020): 31 t/m 44 jaar: 62% 45 t/m 64 jaar: 57% 65 t/m 80 jaar: 54%</p> <p>Manier van sporten Alleen, ongeorganiseerd: 43% Bij fitnesscentrum of andere (commerciële) sportaanbieder: 15% Sportvereniging: 21% Groepsverband (zelf georganiseerd): 14%</p>			<p>[gegevens over 2021 totaal]</p> <p>Maandelijkse sportfrequentie volwassene: 8,4</p> <p>Aantal Nederlanders dat wekelijks sport nam in 2021 af met 800.000 sporters ten opzichte van 2020.</p> <p>Sportdeelname binnensport volwassenen: 39%</p> <p>Het aantal Nederlanders dat is blijven sporten, ging minder vaak sporten. In 2021 werd er gemiddeld 8,2 keer per maand gesport. In 2019 was dit nog 9,6 keer per maand.</p> <p>Manier van sporten Alleen, ongeorganiseerd: 38% Bij fitnesscentrum of andere (commerciële) sportaanbieder: 12% Sportvereniging: 19% Groepsverband (zelf georganiseerd): 12%</p>			

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
	<p>Groepsverband (zelf georganiseerd): 15%</p> <p>Sportdeelname naar opleidingsniveau (18 jaar en ouder) (2019): Laag 52% Midden 64% Hoog 70%</p> <p>Sportdeelname naar inkomensklasse (2019): Laag 59% Midden 66% Hoog 71%</p> <p>Meest beoefende sport (2019): 1) fitness: ca. 3 miljoen beoefenaars 2) wandelen ca. 2,5 miljoen beoefenaars</p>	<p>Sportdeelname naar opleidingsniveau (18 jaar en ouder) (2020): Laag 48% Midden 61% Hoog 69%</p> <p>Sportdeelname naar inkomensklasse (2020): Laag 54% Midden 61% Hoog 68%</p> <p>Meest beoefende sport (2020): 1) Wandelen 3,3 miljoen 2) Fitness: 2,7 miljoen</p> <p>Aantal beoefenaars zwemsport in 2020 meest afgenomen (i.v.m. lange sluitingsperiode in 2020).</p>			<p>Sportdeelname naar opleidingsniveau (18 jaar en ouder) (2021): Laag 42% Midden 53% Hoog 66%</p> <p>Meest beoefende sport (2021): 1) Wandelen: 3,1 miljoen 2) Fitness: 2,4 miljoen.</p> <p>Aantal beoefenaars zwemsport in 2021 meest afgenomen tov 2019.</p>			
Schoofs et al., 2022 N=4033		<p>Daling in lichamelijke activiteit tov voor de lockdown: 53%</p> <ul style="list-style-type: none"> Daling > 500 MET-min/wk: 40,5% Daling < 500 MET-min/wk: 12,1% <p>Toename in lichamelijke activiteit tov voor de lockdown: 36%</p> <ul style="list-style-type: none"> Toename > 500 MET-min/wk: 24% Toename < 500 MET-min/wk: 11,6% 						

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
		Geen verandering tov voor de lockdown: 11,9%						
Van der Werf et al., 2021 N=1004			Bewegen tov vóór corona: Meer: 22,7% Gelijk: 50,1% Minder: 24,4%					
CBS, 2021 12 jaar en ouder N=3300				[aug-dec] Verandering in sporten en bewegen door coronamaatregelen (zelfgerapporteerd): 33,1% minder 52,1% evenveel 14,7% meer				
Voedingscentrum, 2020 N= 1030 bij meting 1; N=1265 bij meting 2; N=500 bij beide metingen		Kwart geeft aan meer (27%) of minder (23%) matig intensief te zijn gaan bewegen dan vóór corona. 50% geeft aan dit evenveel te doen als vóór corona Zwaar intensieve beweging: 9% is dit meer gaan doen en 33% minder dan vóór corona. 58% doet dit evenveel.		18% geeft aan meer en 18% minder matig intensief te zijn gaan bewegen dan vóór corona. 64% geeft aan dit evenveel te doen als vóór corona Zwaar intensieve beweging: 9% is dit meer gaan doen en 23% minder dan vóór corona. 68% doet dit evenveel.				
Bailey et al., 2021 (N = 22.010 across 30 EU countries)				Sinds de coronacrisis begon geven Nederlanders aan: 16% is meer gaan bewegen 27% is minder gaan bewegen				
Van den Dool, 2021 (N=1477)	Van 2011 tot 2018 stijgt de motivatie om te sporten en bewegen. Motivatie (0-100): 2011: 56,3 2018: 58,9			[oktober 2020] Motivatie (0-100): 2018: 58,9 2020: 59,3 Van 2018 tot 2020 is de motivatie				

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
				<p>nauwelijks toegenomen, ondanks extra aandacht voor het belang van sport en bewegen tijdens de coronacrisis.</p> <p>Mensen die in 2020 wekelijks gemiddeld meer tijd besteden aan sport zijn meer gemotiveerd dan mensen die hier minder tijd aan besteden: 0-1 uur: 44,7 1-4 uur: 58,9 >4 uur: 69</p> <p>T.o.v. andere groepen m.n. ouderen sterker overtuigd van het belang van sporten, klein verschil naar opleidingsniveau (57 lager opgeleid vs. 61 hoger opgeleid) (meting 2020)</p> <p>45% van de lager opgeleiden vindt sportactiviteiten leuk, t.o.v. 67% van de hoger opgeleiden.</p> <p>Hoger opgeleiden houden vaker bij of ze wel voldoende bewegen en compenseren vaker een beweegarme dag dan lager opgeleiden.</p>				
Pulles et al., 2021a Pulles et al., 2021b					[maart 2021] 35% is (veel) minder gaan sporten en bewegen tov vóór corona Bij 42% is dit gelijk gebleven	[september 2021] Kwart is (veel) minder gaan sporten en bewegen tov vóór corona Bij 50% is dit gelijk gebleven		

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
					<p>23% is meer gaan sporten</p> <p>41% van de volwassenen (leeftijd 16 t/m 79 jaar) beoefent door maatregelen nieuwe of andere vormen van sport en bewegen: 22% wandelen 7% fietsen 5% hardlopen. 16% fitness (thuis) 5% yoga (thuis)</p> <p>5/10 sporters heeft het voordeel van thuis sporten ontdekt.</p> <p>Redenen niet kunnen blijven sporten: Gesloten sportaccommodatie, avondklok, geen groepslessen meer.</p> <p>Deelname aan binnensport neemt af. 83% van de sporters die in 2019 bij een vereniging (binnen) sportten doen dat in maart 2021 (veel) minder.</p>	<p>24% is meer gaan sporten</p> <p>39% van de volwassenen (leeftijd 16 t/m 79 jaar) beoefent door maatregelen nieuwe of andere vormen van sport en bewegen: 19% wandelen 9% fietsen 6% hardlopen. 13% fitness (thuis) 5% yoga (thuis)</p>		
<p>Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022</p> <p>N = ±9.400 (2019), N = ±8.400 (2020) en N = ±8.100 (2021) voor 4 jaar en ouder</p>	<p>Jaarcijfer 2019</p> <p>Voldoen aan Beweegrichtlijnen 49,0%</p> <p>Wekelijkse sportdeelname 53,8%</p>	<p>Jaarcijfer 2020</p> <p>Voldoen aan Beweegrichtlijnen 52,7%</p> <p>Wekelijkse sportdeelname 54,7%</p>			<p>Jaarcijfer 2021</p> <p>Voldoen aan Beweegrichtlijnen 47,2%</p> <p>Wekelijkse sportdeelname 54,0%</p>			

Tabel 1.2 Voeding en overgewicht algemene bevolking

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
Poelman et al., 2021 N=1030 volwassenen		83,3% had geen verandering in voedingspatroon tov vóór corona 7,1% eet ongezonder 9,6% eet gezonder						
Van der Werf et al., 2021 N=1004			Groenteconsumptie tov vóór corona Meer: 11,7% Gelijk: 85,9% Minder: 1,7% Fruitconsumptie Meer: 13,5% Gelijk: 80,3% Minder: 5,0% Snackconsumptie Meer: 20,0% Gelijk: 60,0% Minder: 7,7%					
Voedingscentrum, 2020 N= 1030 bij meting 1; N=1265 bij meting 2; N=500 bij beide metingen		83% is niet anders gaan eten dan vóór corona 10% is gezonder gaan eten 7% is ongezonder gaan eten.		81% is niet anders gaan eten dan vóór corona 10% is gezonder gaan eten 9% is ongezonder gaan eten Reden gezond eten: 30% weerstand verhogen 28% meer tijd om gezond bezig te zijn 27% meer tijd voor koken Reden ongezond eten: 51% verleidingen thuis 30% meer stress 25% meer ontspanningsmomenten				

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
		<p>83% is qua hoeveelheid niet anders gaan eten.</p> <p>1 op de 3 is meer op gewicht gaan letten.</p>		<p>Ruim 4 op de 5 vond het niet makkelijker of moeilijker om gezonder te eten.</p> <p>Ruim 4 op de 5 is qua hoeveelheid niet anders gaan eten.</p> <p>Gewicht: 76% van de Nederlanders geeft aan de afgelopen 2 à 3 weken op hetzelfde gewicht te zijn gebleven. 11% is aangekomen en 13% is afgevallen.</p> <p>3 op de 10 is meer op gewicht gaan letten.</p> <p>Over de gehele periode april-november 2020 is 7% aangekomen of afgevallen maar weer op oude gewicht 17% is nu zwaarder 13% is nu minder zwaar 63% is op hetzelfde gewicht gebleven</p>				
<p>RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021</p> <p>(N varieert per ronde van +/- 16.000 tot 20.000 respondenten (16 jaar en ouder))</p>		<p>(veel) minder gezond eten t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 15,3%</p> <p>(veel) gezonder eten: 17-24 apr 10,9%</p>	<p>(veel) minder gezond eten:</p> <p>7-12 mei 15,1% 27 mei-1 jun 12,6% 17-21 jun 10,2% 8-12 jul 8,4%</p> <p>(veel) gezonder eten:</p> <p>7-12 mei 11,5% 27 mei-1 jun 13,3% 17-21 jun 12,7% 8-12 jul 12,4%</p>	<p>(veel) minder gezond eten:</p> <p>19-23 aug 9,3% 30 sep- 4 okt 7,6% 11-15 nov 10,0%</p> <p>(veel) gezonder eten:</p> <p>19-23 aug 14,3% 30 sep- 4 okt 14,4% 11-15 nov 14,4%</p>	<p>(veel) minder gezond eten:</p> <p>30 dec-3 jan 13,4% 10-14 feb 12,4% 24-28 mrt 11,7%</p> <p>(veel) gezonder eten:</p> <p>30 dec-3 jan 12,0% 10-14 feb 14,7% 24-28 mrt 14,6%</p>	<p>(veel) minder gezond eten:</p> <p>5-9 mei 11,2%</p> <p>(veel) gezonder eten:</p> <p>5-9 mei 14,3%</p>		

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 (N varieert per ronde van +/- 11.000 tot 16.000 respondenten (16 jaar en ouder))						<p>Dagelijks ontbijt 85,1% 5-9 mei 83,8% 16-20 jun 84,3% 28 jul-1 aug 84,0% 8-12 sep 84,5% 20-24 okt</p> <p>Dagelijks fruit 56,2% 5-9 mei 56,7% 16-20 jun 55,1% 28 jul-1 aug 54,4% 8-12 sep 53,7% 20-24 okt</p> <p>Dagelijks groente 66,6% 5-9 mei 64,0% 16-20 jun 62,1% 28 jul-1 aug 60,9% 8-12 sep 60,6% 20-24 okt</p> <p>Dagelijks geen suikerhoudende drank 46,3% 5-9 mei 45,2% 16-20 jun 45,1% 28 jul-1 aug 46,1% 8-12 sep 48,1% 20-24 okt</p>	<p>Dagelijks ontbijt 83,3% 24-28 nov</p> <p>Dagelijks fruit 54,2% 24-28 nov</p> <p>Dagelijks groente 61,5% 24-28 nov</p> <p>Dagelijks geen suikerhoudende drank 49,9% 24-28 nov</p>	<p>Dagelijks ontbijt 82,9% 19-23 jan 84,2% 9-13 mrt 83,8% 8-12 juni 83,9% 7-11 sept</p> <p>Dagelijks fruit 54,6% 19-23 jan 55,4% 9-13 mrt 54,1% 8-12 juni 55,0% 7-11 sept</p> <p>Dagelijks groente 61,7% 19-23 jan 61,4% 9-13 mrt 59,6% 8-12 juni 59,1% 7-11 sept</p> <p>Dagelijks geen suikerhoudende drank 50,9% 19-23 jan 52,6% 9-13 mrt 50,3% 8-12 juni 49,0% 7-11 sept</p>
CBS, 2021 12 jaar en ouder N=3.000				<p>Verandering in voedselconsumptie door coronamaatregelen: 4,4% minder fruit 86,7% evenveel fruit 9,0% meer fruit</p> <p>1,8% minder groenten 92,2% evenveel groenten 6,0% meer groenten 20,4% meer ongezonde snacks 69,5% evenveel ongezonde snacks</p>				

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
				10,0% minder ongezonde snacks				
Bailey et al., 2021 (N = 22.010 across 30 EU countries)				Sinds de coronacrisis begon geven Nederlands aan: 27% gewichtstoename 13% gewichtsafname				
Lifelines Corona Research, 2022 (N= 30.000)		BMI (18 jaar en ouder) 30-mrt 26,14 6-apr 26,17 13-apr 26,21 20-apr 26,23 27-apr 26,19	BMI (18 jaar en ouder) 4-mei 26,17 18-mei 26,18 1-jun 26,18 15-jun 26,19 13-jul 26,17	BMI (18 jaar en ouder) 10-aug 26,16 7-sep 26,12 12-okt 26,13 2-nov 26,10 30-nov 26,10	BMI (18 jaar en ouder) 11-jan 26,20 1-mrt 26,17 29-mrt 26,19 26-apr 26,19	BMI (18 jaar en ouder) 24-mei 26,19 28-jun 26,06 11-okt 26,04		BMI (18 jaar en ouder) 28-feb 26,12 11-apr 26,12 30-mei 26,06
De Klerk et al., 2021 N= 4640 (2020)	Tussen 2016 en 2020 stijgt de gemiddelde BMI langzaam, ook als rekening wordt gehouden met de stijgende leeftijd van panelleden.			In 2020 (juli en oktober) steeg de gemiddelde BMI niet sterker dan in 2019.				
CBS, 2022 18 jaar en ouder N=1700-2400 per kwartaal bij 12+ (voorlopige cijfers) Overgewicht: Body Mass index van 25 of meer	Overgewicht per kwartaal: 1: 49,7% 2: 49,8% 3: 49,9% 4: 50,3%	Overgewicht per kwartaal: 1: 50,2%	Overgewicht per kwartaal: 2: 49,8%	Overgewicht per kwartaal: 3: 49,7% 4: 50,4%	Overgewicht per kwartaal: 1: 50,0%	Overgewicht per kwartaal: 2: 50,0% 3: 50,0%	Overgewicht per kwartaal: 4: 50,2%	
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022 N = ±9.400 (2019), N = ±8.400 (2020) en N±8.100 (2021) voor 4 jaar en ouder	Jaarcijfer 2019 Overgewicht 44,1%	Jaarcijfer 2020 Overgewicht 44,4%			Jaarcijfer 2021 Overgewicht 44,5%			

Tabel 1.3 Alcoholgebruik van de algemene bevolking

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3 ^e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
Voedingscentrum, 2020 N= 1030 bij meting 1; N=1265 bij meting 2; N=500 bij beide metingen		20% geeft aan minder alcohol te hebben gedronken dan voor de coronacrisis 69% drinkt evenveel 11% drinkt meer		27% heeft geminderd in alcoholgebruik t.o.v. voor de coronacrisis 65% drinkt evenveel en 9% drinkt meer.				
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 (N varieert per ronde van +/- 16.000 tot 20.000 respondenten (16 jaar en ouder))		(veel) meer alcohol t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 14,2% (veel) minder alcohol 17-24 apr 16,9%	(veel) meer alcohol 7-12 mei 16,3% 27 mei-1 jun 14,9% 17-21 jun 11,8% 8-12 jul 10,4% (veel) minder alcohol 7-12 mei 18,7% 27 mei- jun 18,9% 17-21 jun 18,3% 8-12 jul 17,7%	(veel) meer alcohol 19-23 aug 11,4% 30 sep-4 okt 8,5% 11-15 nov 9,8% (veel) minder alcohol 19-23 aug 18,6% 30 sep-4 okt 21,0% 11-15 nov 24,8%	(veel) meer alcohol 30 dec-3 jan 12,9% 10-14 feb 10,4% 24-28 mrt 10,7% (veel) minder alcohol 30 dec-3 jan 23,2% 10-14 feb 28,0% 24-28 mrt 28,2%	(veel) meer alcohol 5-9 mei 10,4% (veel) minder alcohol 5-9 mei 27,5%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 (N varieert per ronde van +/- 11.000 tot 15.000 respondenten (16 jaar en ouder))						Alcohol drinken Drinkt wel eens 74,4% 28 juli-1 aug 73,7% 8-12 sept 73,9% 20-24 okt Alcohol gebruik onder wel eens drinkers Dagelijks drinken 18,6% 28 juli-1 aug 17,7% 8-12 sept 16,6% 20-24 okt Alcoholgebruik onder wel eens drinkers 1-3 dagen gedronken in de afgelopen week 49,0% 28 juli-1 aug 50,2% 8-12 sept 50,6% 20-24 okt	Alcohol drinken Drinkt wel eens 73,0% 24-28 nov Alcohol gebruik onder wel eens drinkers Dagelijks drinken 15,3% 24-28 nov Alcoholgebruik onder wel eens drinkers 1-3 dagen gedronken in de afgelopen week 51,5% 24-28 nov	Alcohol drinken Drinkt wel eens 72,6% 19-23 jan 72,6% 9-13 maart 73,6% 8-12 juni 73,5% 7-11 sept Alcohol gebruik onder wel eens drinkers Dagelijks drinken 15,1% 19-23 jan 16,0% 9-13 maart 17,0% 8-12 juni 17,5% 7-11 sept Alcoholgebruik onder wel eens drinkers 1-3 dagen gedronken in de afgelopen week 50,4% 19-23 jan 51,9% 9-13 maart 51,1% 8-12 juni 49,3% 7-11 sept

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
						Alcoholgebruik onder wel eens drinkers Niet in afgelopen week gedronken 9,2% 28 juli-1 aug 10,1% 8-12 sept 11,3% 20-24 okt	Alcoholgebruik onder wel eens drinkers Niet in afgelopen week gedronken 13,4% 24-28 nov	Alcoholgebruik onder wel eens drinkers Niet in afgelopen week gedronken 17,1% 19-23 jan 13,2% 9-13 maart 10,0% 8-12 juni 11,4% 7-11 sept
Slurink et al., 2022 N=259	13 feb- 14 maart 2020: Meer dan 1 glas alcohol/dag: 16% Geen alcohol: 14% Glazen alcohol per dag: 0,6 (onder drinkers)	Meer dan 1 glas alcohol/dag: 23% Geen alcohol: 29% Glazen per dag: 0,6 (onder drinkers)	Meer dan 1 glas alcohol/dag: 26% Geen alcohol: 25% Glazen per dag: 0,7 (onder drinkers)					
Van der Werf et al., 2021 N=1004			Verandering in alcoholgebruik tov vóór corona Meer: 8,2% Gelijk: 69,1% Minder: 15,7%					
Bailey et al., 2021 (N = 22.010 across 30 EU countries)				Sinds de coronacrisis begon geven Nederlanders aan: 12% meer alcohol gaan drinken 8% minder alcohol gaan drinken				
Kluwer, 2021 (N= meting 1: 409 complete stellen. Meting 2: 278 complete stellen)			Veranderingen sinds Covid-19 maatregelen: 14% gebruikt minder 75% gebruikt evenveel 12% gebruikt meer					
CBS, 2021 15 jaar en ouder N=3.000 bij hele populatie				Verandering in alcoholgebruik door coronamaatregelen (drinkers): 8,5% meer 73,6% evenveel				

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
van 12 jaar en ouder; percentages gaan over degenen die in het afgelopen jaar wel eens gedronken hebben (n onbekend)				17,4% minder 0,6% gestopt				
CBS, 2022 18 jaar en ouder N=1700-2400 per kwartaal bij 12+ (voorlopige cijfers) Overmatig alcoholgebruik : minstens 14 glazen/week (vrouwen) of 21 (mannen)	Overmatig drinken per kwartaal: 1: 9,1% 2: 7,6% 3: 9,5% 4: 8,3%	Overmatig drinken per kwartaal: 1: 6,1%	Overmatig drinken per kwartaal: 2: 6,5%	Overmatig drinken per kwartaal: 3: 8,3% 4: 6,8%	Overmatig drinken per kwartaal: 1: 7,3%	Overmatig drinken per kwartaal: 2: 7,0% 3: 7,9%	Overmatig drinken per kwartaal: 4: 6,8	

Tabel 1.4 Roken van de algemene bevolking

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3 ^e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
Bommelé & Willemsen, 2021 (N= +/- 900 deelnemers per meting)			Reden van meer roken: verveling Stoppen met roken: 25% vindt dit moeilijker + 6% makkelijker sinds begin coronacrisis	Reden van meer roken: vaker thuis zijn Stoppen met roken: 22% vindt dit moeilijker + 6% makkelijker sinds begin coronacrisis	24% is door corona meer gaan roken + 16% is minder gaan roken Reden van meer roken: stress Stoppen met roken: 18% vindt dit moeilijker + 7% makkelijker sinds begin 2 ^e golf. Rokers denken aan stoppen door zorgen om hun eigen gezondheid, de prijs van sigaretten en hun voorbeeldrol voor kinderen.			
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 (N varieert per ronde van +/- 16.000 tot 20.000 respondenten (16 jaar en ouder))		(veel) meer tabak t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 26,5% (veel) minder tabak 17-24 apr 12,2%	(veel) meer tabak 7-12 mei 33,3% 27 mei-1 jun 32,2% 17-21 jun 29,0% 8-12 jul 26,7% (veel) minder tabak 7-12 mei 13,3% 27 mei-1 jun 13,3% 17-21 jun 13,0% 8-12 jul 13,2%	(veel) meer tabak 19-23 aug 28,1% 30 sep-4 okt 28,1% 11-15 nov 27,1% (veel) minder tabak 19-23 aug 12,4% 30 sep-4 okt 15,0% 11-15 nov 19,3%	(veel) meer tabak 30 dec-3 jan 27,0% 10-14 feb 28,0% 24-28 mrt 32,2% (veel) minder tabak 30 dec-3 jan 20,2% 10-14 feb 18,5% 24-28 mrt 16,6%	(veel) meer tabak 5-9 mei 28,0% (veel) minder tabak 5-9 mei 18,7%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 (N varieert per ronde van +/- 11.000 tot 15.000 respondenten (16 jaar en ouder))						Roken Wel eens roken 10,9% 28 juli-1 aug 10,7% 8-12 sept 10,4% 20-24 okt Rookfrequentie onder de wel eens rokers Dagelijks roken 81,0% 28 juli-1 au 80,8% 8-12 sept	Roken Wel eens roken 10,5% 24-28 nov Rookfrequentie onder de wel eens rokers Dagelijks roken 78,9% 24-28 nov	Roken Wel eens roken 10,3% 19-23 jan 9,8% 9-13 maart 10,1% 8-12 juni 10,2% 7-11 sept Rookfrequentie onder de wel eens rokers Dagelijks roken 81,8% 19-23 jan 80,9% 9-13 maart

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
						77,2% 20-24 okt		79,8% 8-12 juni 78,8% 7-11 sept
Bailey et al., 2021 (N = 22.010 across 30 EU countries)				Sinds de coronacrisis begon geven Nederlanders aan: 2% is gestart met roken 3% is gestopt met roken				
CBS, 2021 15 jaar en ouder N=3.000 bij hele populatie van 12 jaar en ouder; de percentages gaan over degenen die in het afgelopen jaar wel eens gerookt hebben				Verandering in roken door coronamaatregelen (rokers): 19,5% meer 67,4% evenveel 9,2% minder 4% gestopt				
CBS, 2022 18 jaar en ouder N=1700-2400 per kwartaal bij 12+ (voorlopige cijfers)	Dagelijks roken per kwartaal: 1: 15,0% 2: 16,3% 3: 15,9% 4: 15,6%	Dagelijks roken per kwartaal: 1: 14,3%	Dagelijks roken per kwartaal: 2: 15,5%	Dagelijks roken per kwartaal: 3: 15,2% 4: 14,4%	Dagelijks roken per kwartaal: 1: 15,2%	Dagelijks roken per kwartaal: 2: 16,9% 3: 14,3%	Dagelijks roken per kwartaal: 4: 14,4%	

Tabel 1.5 Drugsgebruik van de algemene bevolking

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3 ^e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
CBS, 2021 15 jaar en ouder N=3.000 bij hele populatie van 12 jaar en ouder; percentages gaan over degenen die in het afgelopen jaar wel eens drugs gebruikt hebben				Verandering in cannabisgebruik door coronamaatregelen (gebruikers): 24,6% meer 53,6% even veel 17,6% minder 4,3% gestopt Verandering in ander drugsgebruik door coronamaatregelen (gebruikers): 11,4% meer 48,5% even veel 35,8% minder 4,3% gestopt				
Vercoulen et al., 2020 N= 1563 cannabisgebruikers	Frequentie cannabisgebruik: (Bijna)dagelijks: 67,9% Paar keer per week: 15,9% Eens per week: 6,1% Paar keer per maand: 4,7% Eens per maand: 2,4% Paar keer per jaar: 3,0% Gemiddeld aantal joints op een gebruikersdag: 3,0	14 tot 28 april Frequentie cannabisgebruik: (Bijna)dagelijks: 76,4% Paar keer per week: 11,5% Eens per week: 3,7% Paar keer per maand: 2,7% Eens per maand: 1,5% Paar keer per jaar: 1,5% Gemiddeld aantal joints op een gebruikersdag: 3,6 Cannabisgebruik vergeleken met vóór de coronamaatregelen: 6,6% gebruikt minder vaak 2,8% is (tijdelijk) gestopt 49,4% gebruikt even vaak;						

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
		<p>41,3% gebruikt vaker, vooral meer op één dag.</p> <p>Meest genoemde redenen om vaker te gebruiken: verveling: 78,4% stress: 36,3% mentale gezondheid: 30,1% eenzaamheid: 29,6% minder feestjes: 26,5% minder zien van vrienden: 22,5%.</p> <p>Meest genoemde redenen om minder vaak te gebruiken: minder zien van vrienden: 37,9% mentale gezondheid: 29,1%</p> <p>Meest genoemde redenen om (tijdelijk) te stoppen *: mentale gezondheid: 30,2% fysieke gezondheid: 27,9%</p> <p>* Vanwege een klein aantal respondenten dat (tijdelijk) is gestopt (n=43), moeten deze laatste percentages met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.</p>						
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022	<p>Gebruik afgelopen jaar, 2019</p> <p>Cannabis: 7,1%</p>	Gebruik afgelopen jaar, 2020			Gebruik afgelopen jaar, 2021			
	Cannabis: 7,1%	Cannabis: 7,7%			Cannabis: 7,9%			

Referentie	Vóór corona (2019)	1^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3^e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
N = ±9.800 (2019), N = ±8.700 (2020) en N±8.400 (2021) voor alle leeftijden	Andere drugs dan cannabis: 4,4 %	Andere drugs dan cannabis: 4,5%			Andere drugs dan cannabis: 4,8%			

Tabel 1.6 Seksueel risicogedrag van de algemene bevolking

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020 – april 2021)	Versoepeling maatregelen (mei-oktober 2021)	Aanscherping maatregelen en 3 ^e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
De Graaf, 2020 18-50 jarigen, N=1506	Risico op onbedoelde zwangerschap bij vrouwen: 8%		Risico op onbedoelde zwangerschap bij vrouwen: 5%					
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM Rutgers en Soa Aids Nederland, 2022 N = ±8.000 (2019), N = ±7.200 (2020) en N±7.000 (2021) voor 16 jaar en ouder	Jaarprevalentie 2019 Risico op onbedoelde zwangerschap: 7,1% Risicovolle seks (soa/hiv): 3,2%	Jaarprevalentie 2020 Risico op onbedoelde zwangerschap bij 16 jaar en ouder: 7,1 Risicovolle seks (soa/hiv): 2,6%			Jaarprevalentie 2021 Risico op onbedoelde zwangerschap bij 16 jaar en ouder: 7,1% Risicovolle seks (soa/hiv): 2,8%			

Tabel 2. Leefstijl bij kinderen en jongeren

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
Sporten en bewegen								
Slot-Heijs et al., 2020 (N= 750)	<p>Minder dan 5 uur per week bewegen: 16%</p> <p>Beweegtijd aan georganiseerde activiteiten: 45% van totale beweegtijd</p> <p>8% van de kinderen speelt volgens ouders meer dan 15 uur per week buiten</p> <p>52% van de kinderen speelt weinig buiten (max 5 uur per week)</p>	<p>Bewegen tov normaal in het voorjaar volgens ouders</p> <ul style="list-style-type: none"> • 25% beweegt meer • 42% beweegt minder • bij 10-11-jarigen beweegt 62% minder <p>Minder dan 5 uur per week bewegen: 27%</p> <p>Georganiseerde beweegactiviteiten gingen niet door: Kinderen besteden gemiddeld nog 7% van de totale beweegtijd aan online gymles en 6% aan zelf sporten.</p> <p>De meeste ouders stimuleren hun kind meer dan in normale tijd om te bewegen (87%).</p> <p>16% van de kinderen speelt volgens ouders meer dan 15 uur per week buiten</p> <p>55% van de kinderen speelt weinig buiten (max 5 uur per week)</p> <p>Ouders van kinderen die in coronatijd minder bewegen zien juist vaker irritatie (52%), inactiviteit (27%) en verminderde fitheid (22%) bij hun kind dan ouders van kinderen die</p>						

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)	
		meer bewegen (respectievelijk 42%, 8% en 11%).							
NOC*NSF, 2022a Schoolgaan de jeugd t/m 18 jaar, N= +/- 3.000 respondenten per meting.	Wekelijkse sportdeelname = 82% (apr 2019)	Wekelijkse sportdeelname = 42% (apr 2020)	Wekelijkse sportdeelname = 68% (jul 2020)	Wekelijkse sportdeelname = 77% (okt 2020)	Wekelijkse sportdeelname = 58% (dec 2020) Wekelijkse sportdeelname = 50% (jan 2021) Wekelijkse sportdeelname = 66% (april 2021)	Wekelijkse sportdeelname = 66% (juli 2021) Wekelijkse sportdeelname = 74% (okt 2021)	Wekelijkse sportdeelname = 52% (dec 2021)	Wekelijkse sportdeelname = 60% (jan 2022) Wekelijkse sportdeelname = 75% (april 2021) Wekelijkse sportdeelname = 64% (juli 2021)	
NOC*NSF, 2022b	Jaarcijfer 2019 Maandelijkse sportfrequentie: 9,8 Sportdeelname binnensport: 75%	Jaarcijfer 2020 Maandelijkse sportfrequentie: 8,7 Sportdeelname binnensport: 64%				Jaarcijfer 2021 Maandelijkse sportfrequentie: 7,6 Sportdeelname binnensport: 60%			
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 N varieert per meting; tussen +/- 200-300 respondenten van 16-24 jaar		(veel) minder sporten/bewegen t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 51,8% (veel) meer sporten/bewegen: 17-24 apr 24,9%	(veel) minder sporten/bewegen: 7-12 mei 49,5% 27 mei-1 jun 45,3% 17-21 jun 44,0% 8-12 jul 43,9% (veel) meer sporten/bewegen: 7-12 mei 27,3% 27 mei-1 jun 29,5% 17-21 jun 24,1% 8-12 jul 20,9%	(veel) minder sporten/bewegen: 19-23 aug 44,3% 30 sep- 4 okt 35,4% 11-15 nov 49,3% (veel) meer sporten/bewegen: 19-23 aug 20,6% 30 sep- 4 okt 23,8% 11-15 nov 17,9%	(veel) minder sporten/bewegen: 30 dec-3 jan 55,1% 10-14 feb 58,1% 24-28 mrt 61,2% (veel) meer sporten/bewegen: 30 dec-3 jan 18,3% 10-14 feb 18,4% 24-28 mrt 16,4%	(veel) minder sporten/bewegen: 5-9 mei 50,0% (veel) meer sporten/bewegen: 5-9 mei 20,6%			
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 N varieert per meting; tussen +/- 100-300 respondenten					Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 38,8% 24-28 mrt Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 45,2% 5-9 mei 54,2% 16-20 juni 50,6% 28 juli-1 aug 55,2% 8-12 sept 50,0% 20-24 okt Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 54,5% 24-28 nov Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 49,1% 19-23 jan 45,4% 9-13 maart NA*%8-12 juni NA*%7-11 sept Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen	

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
n van 16-24 jaar * NA= in juni en sept was het aantal respondenten van 16-24 jaar <100.					35,5% 24-28 mrt	41,7% 5-9 mei 50,2% 16-20 juni 44,5% 28 juli-1 aug 43,4% 8-12 sept 48,5% 20-24 okt Per dag 10 uur of langer zitten 21,5% 16-20 juni 16,5% 28 juli-1 aug 16,6% 8-12 sept 20,8% 20-24 okt	50,3% 24-28 nov Per dag 10 uur of langer zitten 21,2% 24-28 nov	34,9% 19-23 jan 48,1% 9-13 maart NA*% 8-12 juni NA*% 7-11 sept Per dag 10 uur of langer zitten 29,0% 19-23 jan 32,4% 9-13 maart NA*% 8-12 juni NA*% 7-11 sept
Van den Broek et al., 2022b Jongeren uit klas 3 van het VO: N = 177 in 2019 en N=188 in voorjaar 2020	Voorjaar 2019 zware fysieke inspanning – dagen per week: 3,28 – tijd per keer in categorieën: 4,24 matige fysieke inspanning – dagen per week: 4,68 – tijd per keer in categorieën: 3,68	Voorjaar 2020 zware fysieke inspanning – dagen per week: 1,92 – tijd per keer in categorieën: 2,77 matige fysieke inspanning – dagen per week: 2,49 – tijd per keer in categorieën: 2,63						
CBS, 2021 N=3.000 bij hele populatie van 12 jaar en ouder				Verandering in sporten en bewegen door coronamaatregelen: 12-18 jaar 39,1% minder 44,2% evenveel 16,7% meer 18-25 jaar 45,3% minder 36,7% evenveel 18,0% meer				
Duijvestijn et al., 2021 4-17 jaar N=1700-2400 per kwartaal bij 12+	Voldoen aan Beweegrichtlijnen per kwartaal 4-11 jaar: 1: 43,8% 2: 65,2% 3: 67,7% 4: 47,1% 12-17 jaar: 1: 47,1% 2: 43,7% 3: 34,7% 4: 35,3%	Voldoen aan Beweegrichtlijnen per kwartaal: 4-11 jaar: 1: 45,8% 12-17 jaar: 1: 36,5%	Voldoen aan Beweegrichtlijnen per kwartaal: 4-11 jaar: 2: 63,6% 12-17 jaar: 2: 47,1%	Voldoen aan Beweegrichtlijnen per kwartaal: 4-11 jaar: 3: 74,1% 4: 60,2% 12-17 jaar: 3: 38,7% 4: 42,3%				

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
	Wekelijks sporten per kwartaal 4-11 jaar: 1: 69,3% 2: 60,6% 3: 60,4% 4: 61,7% 12-17 jaar: 1: 72,0% 2: 70,0% 3: 72,3% 4: 70,7%	Wekelijks sporten per kwartaal: 4-11 jaar: 1: 64,7% 12-17 jaar: 1: 68,6%	Wekelijks sporten per kwartaal: 4-11 jaar: 2: 64,2% 12-17 jaar: 2: 72,1%	Wekelijks sporten per kwartaal: 4-11 jaar: 3: 60,1% 4: 68,7% 12-17 jaar: 3: 70,0% 4: 68,9%				
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022 N = ±3.900 (2019), N = ±3.300 (2020) en N±3.200 (2021) voor 4-39 jaar	Jaarcijfer 2019 Voldoen aan Beweegrichtlijnen 4-11 jaar: 55,9% 12-17 jaar: 40,5% 18-34 jaar: 55,9% Wekelijks sporten 4-17 jaar: 66,8% 20-34 jaar: 64,9%	Jaarcijfer 2020 Voldoen aan Beweegrichtlijnen 4-11 jaar: 60,7% 12-17 jaar: 41,2% 18-34 jaar: 58,7% Wekelijks sporten 4-17 jaar: 66,9% 20-34 jaar: 64,3%			Jaarcijfer 2021 Voldoen aan Beweegrichtlijnen 4-11 jaar: 62,3% 12-17 jaar: 36,0% 18-34 jaar: 49,8% Wekelijks sporten 4-17 jaar: 66,8% 20-34 jaar: 64,6%			
Ten Velde et al., 2021 N= 102 kinderen 4-18 jaar (cohort A)	Februari 2020		Mei/begin juni 2020 62% rapporteert minder lichamelijke activiteit tijdens de lockdown vergeleken met de periode er net voor.					
Ten Velde et al., 2021 N= 131 kinderen 7-12 jaar (cohort B)	Mei-juni 2019 64% voldoet aan de richtlijn van minimaal 60 min/dag matig tot zware lichamelijke activiteit		Juni 2020 54% rapporteert minder lichamelijke activiteit vergeleken met dezelfde periode het jaar ervoor.					

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
			20% voldoet aan de richtlijn van minimaal 60 min/dag matig tot zware lichamelijke activiteit					
GGD'en & RIVM, 2022 N=167.000 Middelbare scholieren in de klassen 2 en 4	Najaar 2019 <ul style="list-style-type: none"> 83,7% loopt/fietst 5 of meer dagen per week 75,2% sport wekelijks in georganiseerd verband 18,1% sport en beweegt dagelijks minimaal 1 uur 47% sport of beweegt 5 of meer dagen per week minimaal 1 uur 						Najaar 2021 <ul style="list-style-type: none"> 84,9% loopt/fietst 5 of meer dagen per week 74,1% sport wekelijks in georganiseerd verband 16,2% sport en beweegt dagelijks minimaal 1 uur 43,3% sport of beweegt 5 of meer dagen per week minimaal 1 uur 	
Eetgedrag en BMI								
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 N varieert per meting; tussen +/- 200-300 respondenten van 16-24 jaar		(veel) minder gezond eten t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 28,5% (veel) gezonder eten: 17-24 apr 17,5%	(veel) minder gezond eten: 7-12 mei 28,5% 27 mei-1 jun 23,7% 17-21 jun 25,2% 8-12 jul 23,6% (veel) gezonder eten: 7-12 mei 20,8% 27 mei-1 jun 25,2% 17-21 jun 23,1% 8-12 jul 23,6%	(veel) minder gezond eten: 19-23 aug 25,4% 30 sep- 4 okt 23,6% 11-15 nov 23,1% (veel) gezonder eten: 19-23 aug 19,4% 30 sep- 4 okt 20,5% 11-15 nov 19,5%	(veel) minder gezond eten: 30 dec-3 jan 27,0% 10-14 feb 28,7% 24-28 mrt 25,9% (veel) gezonder eten: 30 dec-3 jan 13,5% 10-14 feb 21,5% 24-28 mrt 18,5%	(veel) minder gezond eten: 5-9 mei 20,3% (veel) gezonder eten: 5-9 mei 21,2%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 N varieert per meting;						Dagelijks ontbijt 63,9% 5-9 mei 63,7% 16-20 jun 61,0% 28 jul-1 aug 58,6% 8-12 sep 60,8% 20-24 okt	Dagelijks ontbijt 54,5% 24-28 nov	Dagelijks ontbijt 58,0% 19-23 jan 67,6% 9-13 mrt NA*% 8-12 juni NA*% 7-11 sept

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
tussen +/- 100-250 respondenten van 16-24 jaar * NA= in juni en sept was het aantal respondenten van 16-24 jaar <100.						Dagelijks fruit 21,0% 5-9 mei 25,5% 16-20 jun 25,0% 28 jul-1 aug 24,8% 8-12 sep 21,5% 20-24 okt Dagelijks groente 50,8% 5-9 mei 53,0% 16-20 jun 44,5% 28 jul-1 aug 42,1% 8-12 sep 49,2% 20-24 okt Dagelijks geen suikerhoudende drank 20,6% 5-9 mei 21,1% 16-20 jun 17,7% 28 jul-1 aug 17,9% 8-12 sep 20,0% 20-24 okt	Dagelijks fruit 23,3% 24-28 nov Dagelijks groente 47,1% 24-28 nov Dagelijks geen suikerhoudende drank 25,4% 24-28 nov	Dagelijks fruit 32,5% 19-23 jan 25,9% 9-13 mrt NA*% 8-12 juni NA*% 7-11 sept Dagelijks groente 56,2% 19-23 jan 46,3% 9-13 mrt NA*% 8-12 juni NA*% 7-11 sept Dagelijks geen suikerhoudende drank 29,6% 19-23 jan 23,1% 9-13 mrt NA*% 8-12 juni NA*% 7-11 sept
CBS, 2021 N=3.000 bij hele populatie van 12 jaar en ouder				Verandering in voedselconsumptie door coronamaatregelen: 12-18 jaar fruit 4,9% minder 77,8% evenveel 17,3% meer 18-25 jaar fruit 8,8% minder 77,4% evenveel 13,8% meer 12-18 jaar groenten 2,9% minder 87,0% evenveel 10,1% meer 18-25 jaar groenten 4,1% minder 84,6% evenveel 11,3% meer 12-18 jaar ongezonde snacks 29,0% meer				

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)	
				59,1% evenveel 11,9% minder 18-25 jaar ongezonde snacks 30,9% meer 53,2% evenveel 15,9% minder					
Van den Broek et al., 2022b Jongeren uit klas 3 van het VO: N = 177 in 2019 en N=188 in voorjaar 2020		Vergeleken met 2019: <ul style="list-style-type: none"> Minder consumptie van suikerhoudende dranken van buitenshuis Geen verschil in consumptie suikerhoudende dranken van thuis Minder ongezond snackgedrag van buitenshuis Meer consumptie van zoete snacks (gebak, cake en grote koeken, chocolade) van thuis (niet significant na correctie) Minder fruitinname Geen verschillen voor de consumptie van warme en rauwe groenten 							
Van den Broek et al., 2021 N= 306 middelbare scholieren (gemiddelde leeftijd was 15,8 jaar)		Gemiddeld aantal dagen/week thuis geconsumeerd: <ul style="list-style-type: none"> Frisdrank 3,09* Energiedrankjes 0,11 Zoete melkdrankjes 1,56 Gebak, cake, en/of grote koeken 3,06* Candybars 1,18 Chocolade 2,05 Chips 2,06* Warme en/of gefrituurde snacks 1,24* Fruit 4,29 Salade en/of rauwe groenten 3,76 Warme groenten 4,93** 		Gemiddeld aantal dagen/week thuis geconsumeerd: <ul style="list-style-type: none"> Frisdrank 2,90 Energiedrankjes 0,11 Zoete melkdrankjes 1,49 Gebak, cake, en/of grote koeken 2,79 Candybars 1,08 Chocolade 1,96 Chips 1,84 Warme en/of gefrituurde snacks 1,09 Fruit 4,16 Salade en/of rauwe groenten 3,75 Warme groenten 5,03 					

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)	
		* = significant hoger dan najaar 2020 ** = significant lager dan najaar 2020							
Van den Broek et al., 2022a N=691 jongeren (gemiddeld 14,3 jaar) in voorjaar 2019 van wie er 674 in voorjaar 2019 meededen. N=306 in najaar 2020 (inclusief retrospectief voorjaar 2020) en 289 zowel voorjaar 2019 als najaar 2020		1 ^e lockdown vergeleken met voorjaar 2019: <ul style="list-style-type: none"> Inname suiker gezoete dranken: totaal en buitenshuis gedaald Inname zoete snacks: totaal niet gedaald, thuis gestegen en buitenshuis gedaald Inname hartige snacks: totaal en buitenshuis gedaald Inname gezond (fruit en groenten) voedsel: totaal gedaald, thuis gedaald, en buitenshuis gedaald 		Najaar 2020 vergeleken met voorjaar 2019: <ul style="list-style-type: none"> Inname suiker gezoete dranken: zowel totaal, thuis als buitenshuis gelijk aan voorjaar 2019 Inname zoete snacks: zowel totaal, thuis als buitenshuis gelijk aan voorjaar 2019 Inname hartige snacks: zowel totaal, thuis als buitenshuis gelijk aan voorjaar 2019 Inname gezond (fruit en groenten) voedsel: zowel totaal, thuis als buitenshuis lager dan voorjaar 2019 					
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022 N = ±2.800 (2019), N = ±2.400 (2020) en N = ±2.200 voor 4-29 jaar	Jaarprevalentie overgewicht 2019 4-11 jaar: 11,7% 12-17 jaar: 14,5% 20-30 jaar: 31,7%	Jaarprevalentie overgewicht 2020: 4-11 jaar: 12,8% 12-17 jaar: 16,3% 20-30 jaar: 32,2%	Jaarprevalentie overgewicht 2021:			4-11 jaar: 15,5% 12-17 jaar: 16,3% 20-30 jaar: 32,0%			
Lifelines Corona Research, 2022		BMI 30-mrt 24,37 6-apr 24,30 13-apr 24,39	BMI 4-mei 24,34 18-mei 24,08 1-jun 24,12	BMI 10-aug 24,20 7-sep 24,15 12-okt 24,19	BMI 11-jan 24,19 1-mrt 24,14 29-mrt 24,18	BMI 24-mei 24,17 28-jun 24,43 11-okt 24,54		BMI 28-feb 24,13 11-apr 24,31 30-mei 24,31	

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
18-30-jarigen N=30.000 (totaal 18+)		20-apr 24,38 27-apr 24,23	15-jun 24,11 13-jul 24,27	2-nov 24,21 30-nov 23,96	26-apr 24,18			
Alcoholgebruik								
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 N varieert per meting; tussen +/- 200-300 respondenten van 16-24 jaar		(veel) meer alcohol t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 11,8% (veel) minder alcohol 17-24 apr 56,5%	(veel) meer alcohol 7-12 mei 21,8% 27 mei-1 jun 20,6% 17-21 jun 19,9% 8-12 jul 15,7% (veel) minder alcohol 7-12 mei 50,5% 27 mei- jun 48,2% 17-21 jun 39,8% 8-12 jul 44,1%	(veel) meer alcohol 19-23 aug 22,5% 30 sep-4 okt 16,5% 11-15 nov 15,4% (veel) minder alcohol 19-23 aug 34,2% 30 sep-4 okt 46,6% 11-15 nov 55,0%	(veel) meer alcohol 30 dec-3 jan 21,0% 10-14 feb 20,1% 24-28 mrt 20,7% (veel) minder alcohol 30 dec-3 jan 48,2% 10-14 feb 52,5% 24-28 mrt 53,7%	(veel) meer alcohol 5-9 mei 17,8% (veel) minder alcohol 5-9 mei 52,9%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 N varieert per meting; tussen +/- 100-250 respondenten van 16-24 jaar * NA= in juni en sept was het aantal respondenten van 16-24 jaar <100.						Alcohol drinken Drinkt wel eens 76,8% 28 juli-1 aug 76,6% 8-12 sept 73,8% 20-24 okt	Alcohol drinken Drinkt wel eens 77,2% 24-28 nov	Alcohol drinken Drinkt wel eens 76,9% 19-23 jan 73,1% 9-13 maart NA*% 8-12 juni NA*% 7-11 sept
Van den Broek et al., 2022b Jongeren uit klas 3 van het VO: N = 177 in	Voorjaar 2019 alcohol (% wekelijks): 4,0%	Voorjaar 2020 alcohol (% wekelijks): 9,2% Percentage jongeren dat wekelijks alcohol drinkt hoger, maar niet						

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
2019 en N=188 in voorjaar 2020		significant na correctie.						
CBS, 2021 N=3.000 bij hele populatie van 12 jaar en ouder; percentages gaan over degenen die in het afgelopen jaar wel eens gedronken hebben				Verandering in alcoholgebruik door coronamaatregelen (drinkers van 18-25 jaar): 12,0% meer 51,7% evenveel 36,3% minder 0,0% gestopt				
Dopmeijer et al., 2021 N=28.442 studenten van 8 universiteiten en 7 hbo-instellingen)					Verandering in alcoholgebruik als gevolg van de coronacrisis of -maatregelen bij drinkers (begin maart-half mei): 45% minder alcohol 39% geen verandering 16% meer alcohol			
GGD'en & RIVM, 2022 N=167.000 Middelbare scholieren in de klassen 2 en 4	Najaar 2019 <ul style="list-style-type: none"> 51,7% van de jongeren heeft ooit alcohol gedronken (een paar slokjes of een heel glas of meer) 18,4% van de jongeren in de afgelopen vier weken vijf of meer drankjes met alcohol bij één gelegenheid gedronken (binge drinken, d.w.z. het drinken van 5 glazen alcohol of 						Najaar 2021 <ul style="list-style-type: none"> 52,9% van de jongeren heeft ooit alcohol gedronken (een paar slokjes of een heel glas of meer) 19,7% van de jongeren in de afgelopen vier weken vijf of meer drankjes met alcohol bij één gelegenheid gedronken (binge drinken, d.w.z. het drinken van 5 glazen alcohol of meer bij één gelegenheid) 	

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
	meer bij één gelegenheid)							
Peilstations (Rombouts et al., 2020) en HBSC (Boer et al., 2022), scholieren 12-16 jaar N= 5587 (2019) N= 5243 (2021)	2019 <ul style="list-style-type: none"> • 46,6% ooit gedronken • 26,2% afgelopen maand gedronken • 18,5% binge drinken 						<ul style="list-style-type: none"> • 47,5% ooit gedronken • 27,8% afgelopen maand gedronken • 20,8% binge drinken 	
Roken								
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 N varieert per meting; tussen +/- 200-300 respondenten van 16-24 jaar		(veel) meer tabak t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 33,3% (veel) minder tabak 17-24 apr 17,8%	(veel) meer tabak 7-12 mei 45,1% 27 mei-1 jun 55,8% 17-21 jun 48,1% 8-12 jul 48,0% (veel) minder tabak 7-12 mei 25,5% 27 mei-1 jun 23,3% 17-21 jun 29,6% 8-12 jul 28,0%	(veel) meer tabak 19-23 aug 39,6% 30 sep-4 okt 22,6% 11-15 nov 34,7% (veel) minder tabak 19-23 aug 17,0% 30 sep-4 okt 29,0% 11-15 nov 36,1%	(veel) meer tabak 30 dec-3 jan 40,8% 10-14 feb 35,7% 24-28 mrt 51,1% (veel) minder tabak 30 dec-3 jan 28,6% 10-14 feb 46,4% 24-28 mrt 29,8%	(veel) meer tabak 5-9 mei 44,4% (veel) minder tabak 5-9 mei 33,3%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 N varieert per meting; tussen +/- 100-200 respondenten van 16-24 jaar * NA= in juni en sept was het aantal respondenten van 16-24 jaar <100.						Roken Wel eens roken 12,9% 28 juli-1 aug 14,5% 8-12 sept 11,5% 20-24 okt	Roken Wel eens roken 15,3% 24-28 nov	Roken Wel eens roken 10,7% 19-23 jan 15,7% 9-13 maart NA*% 8-12 juni NA*% 7-11 sept

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
Van den Broek et al., 2022b Jongeren uit klas 3 van het VO: N = 177 in 2019 en N=188 in voorjaar 2020	Voorjaar 2019 % wekelijkse rokers: 2,8%	Voorjaar 2020 % wekelijkse rokers: 1,8% Geen verschil in het (zeer lage) percentage rokers vóór de coronacrisis en tijdens de eerste lockdown.						
Dopmeijer et al., 2021 N=28.442 studenten van 8 universiteiten en 7 hbo-instellingen)					Verandering in tabaksgebruik als gevolg van de coronacrisis of -maatregelen bij tabaksgebruikers (begin maart-half mei): 31% meer roken 50% geen verandering 20% minder roken			
GGD'en & RIVM, 2022 N=167.000 Middelbare scholieren in de klassen 2 en 4	Najaar 2019 <ul style="list-style-type: none"> 16,1% van de jongeren heeft ooit een paar trekjes tot een hele sigaret of meer gerookt. 4,0% van de jongeren rookt wekelijks (minstens 1 keer per week) 2,5% van de jongeren rookt dagelijks (één of meerdere sigaretten) 						Najaar 2021 <ul style="list-style-type: none"> 15,7% van de jongeren heeft ooit een paar trekjes tot een hele sigaret of meer gerookt. 4,3% van de jongeren rookt wekelijks (minstens 1 keer per week) 2,5% van de jongeren rookt dagelijks (één of meerdere sigaretten) 	
Peilstations (Rombouts et al., 2020) en HBSC (Boer et al., 2022), scholieren 12-16 jaar N= 5587 (2019) N= 5243 (2021)	2019 <ul style="list-style-type: none"> 17,0% ooit gerookt 7,7% afgelopen maand gerookt 1,8% dagelijks roken 						<ul style="list-style-type: none"> 17,2% ooit gerookt 9,5% afgelopen maand gerookt 2,5% dagelijks roken 	

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022 20-29 jaar N = ±1.000 (2019), N = ±900 (2020) en N = ±800 (2021) voor 20-29 jaar	Jaarprevalentie 2019 20-30 jaar (Wel eens) roken: 30,6% Dagelijks roken 17,7%		Jaarprevalentie 2020 20-30 jaar (Wel eens) roken: 25,7% Dagelijks roken 14,0%		Jaarprevalentie 2021 20-30 jaar (Wel eens) roken: 27,0% Dagelijks roken 14,7%			
Drugs-gebruik								
Van Beek et al., 2021 N = 3.765 jonge uitgaanders van 16 t/m 35 jaar	Percentage minimaal 1x gebruikt Tweede kwartaal 2019 Alcohol 96,8% Tabak 47,4% Cannabis 43,1% Lachgas 20,7% Ecstasy 39,7% Cocaïne 21,8% Amfetamine 15,9% Derde kwartaal 2019 Alcohol 96,7% Tabak 48,3% Cannabis 41,6% Lachgas 20,7% Ecstasy 42,0% Cocaïne 23,5% Amfetamine 19,8%	Percentage minimaal 1x gebruikt 15 maart – 31 mei Alcohol 94,6% Tabak 40,7% Cannabis 39,7% Lachgas 9,6% Ecstasy 26,7% Cocaïne 18,9% Amfetamine 9,6%	Percentage minimaal 1x gebruikt 1 juni – 1 september Alcohol 96,4% Tabak 44,3% Cannabis 40,0% Lachgas 10,3% Ecstasy 28,0% Cocaïne 20,9% Amfetamine 12,1%					
Dopmeijer et al., 2021 N=28.442 studenten					Verandering in cannabisgebruik als gevolg van de coronacrisis of -maatregelen bij			

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020–april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
van 8 universiteiten en 7 hbo-instellingen)					cannabisgebruikers (begin maart-half mei): 23% minder cannabis 49% geen verandering 28% meer cannabis Verandering in xtc-gebruik als gevolg van de coronacrisis of -maatregelen bij xtc-gebruikers (begin maart-half mei): 13% meer xtc 54% geen verandering 33% minder xtc			
GGD'en & RIVM, 2022 N=167.000 Middelbare scholieren in de klassen 2 en 4	Najaar 2019 <ul style="list-style-type: none"> 8,6% van de jongeren heeft ooit cannabis (wiet (marihuana) of hasj) gebruikt. 4,1% van de jongeren heeft cannabis in de laatste vier weken gebruikt. 						Najaar 2021 <ul style="list-style-type: none"> 8,2% van de jongeren heeft ooit cannabis (wiet (marihuana) of hasj) gebruikt. 4,4% van de jongeren heeft cannabis in de laatste vier weken gebruikt. 	
Peilstations (Rombouts et al., 2020) en HBSC (Boer et al., 2022), scholieren 12-16 jaar N= 5587 (2019) N= 5243 (2021)	Ooit-gebruik 2019: <ul style="list-style-type: none"> 10,4% cannabis 9,9% lachgas 1,7% ecstasy 						Ooit-gebruik: <ul style="list-style-type: none"> 10,2% cannabis 4,7% lachgas 1,9% ecstasy 	
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022 N = ±1.000 (2019), N = ±900 (2020) en N = ±800	Gebruik afgelopen jaar, jaarcijfer 2019, 20-30 jaar Cannabis: 18,8% Andere drugs dan cannabis: 15,9%		Gebruik afgelopen jaar, jaarcijfer 2020, 20-30 jaar Cannabis: 21,0% Andere drugs dan cannabis: 14,1%		Gebruik afgelopen jaar, jaarcijfer 2021, 20-30 jaar Cannabis: 23,5% Andere drugs dan cannabis: 16,4%			

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (mrt-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
(2021) voor 20-29 jaar								
Seksueel risico-gedrag								
Rutgers/Soa Aids Nederland, 2020 Jongeren van 16-20 jaar N=5218 (mei 2020) en N=4091 (december 2020)	Singles die bij laatste keer seks geen condoom gebruikten: 58%	Wens om op soa te testen maar niet gedaan: 8%			Singles die bij laatste keer seks geen condoom gebruikten: 66% Wens om op soa te testen maar niet gedaan: 8%			

Tabel 3. Leefstijl bij ouderen

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (maart-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
Sporten en bewegen								
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 N varieert per meting; tussen +/-2700-3500 respondenten van 70+ jaar		(veel) minder sporten/bewegen t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 52,3% (veel) meer sporten/bewegen 17-24 apr 8,4%	(veel) minder sporten/bewegen 7-12 mei 47,9% 27 mei-1 juni 40,0% 17-21 jun 34,6% 8-12 jul 29,9% (veel) meer sporten/bewegen 7-12 mei 10,2% 27 mei-1 jun 12,4% 17-21 jun 11,0% 8-12 jul 10,6%	(veel) minder sporten/bewegen 19-23 aug 29,9% 30 sep- 4 okt 24,8% 11-15 nov 35,1% (veel) meer sporten/bewegen: 19-23 aug 8,7% 30 sep- 4 okt 8,3% 11-15 nov 9,1%	(veel) minder sporten/bewegen: 30 dec-3 jan 45,1% 10-14 feb 45,5% 24-28 mrt 36,7% (veel) meer sporten/bewegen 30 dec-3 jan 7,7% 10-14 feb 9,7% 24-28 mrt 12,7%	(veel) minder sporten/bewegen 5-9 mei 36,0% (veel) meer sporten/bewegen 5-9 mei 10,8%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 N varieert per meting; tussen +/-2700-3500					Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 60,6% 24-28 mrt Minimaal 2 dagen in	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 60,5% 5-9 mei 61,0% 16-20 juni 60,4% 28 juli-1 aug 62,1% 8-12 sept 56,9% 20-24 okt Minimaal 2 dagen in	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 56,1% 24-28 nov	Minimaal 5 dagen in de week matig intensief bewogen 56,0% 19-23 jan 58,7% 9-13 maart 56,3% 8-12 juni 58,7% 7-11 sept

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (maart-april 2020)	Versoepling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoeplingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
respondenten van 70+ jaar					de week sterk intensief bewogen 30,2% 24-28 mrt	de week sterk intensief bewogen 31,7% 5-9 mei 35,8% 16-20 juni 37,3% 28 juli-1 aug 41,3% 8-12 sept 35,2% 20-24 okt Per dag 10 uur of langer zitten 5,9% 16-20 juni 5,8% 28 juli-1 aug 5,5% 8-12 sept 6,7% 20-24 okt	Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen 32,0% 24-28 nov Per dag 10 uur of langer zitten 7,8% 24-28 nov	Minimaal 2 dagen in de week sterk intensief bewogen 29,7% 19-23 jan 33,8% 9-13 maart 32,3% 8-12 juni 32,9% 7-11 sept Per dag 10 uur of langer zitten 8,2% 19-23 jan 7,5% 9-13 maart 6,6% 8-12 juni 7,2% 7-11 sept
Floor et al., 2021 N= 275 deelnemers van OldStars Gutter & Stuij, 2021 (N= 14 trainers OldStars (focusgroepen) + 10 deelnemers (interviews))		39% bewoog tijdens de lockdown minder dan vóór de lockdown 16% bewoog juist méér 60% heeft tijdens de lockdown andere beweegactiviteiten gedaan dan normaal. Tijdens de lockdown werd de sport zelf het meest gemist (95%). 89% miste hun teamgenoten	20% bewoog na de lockdown minder dan vóór de lockdown. 18% bewoog juist méér. Na de lockdown is 81% van de respondenten weer met Walking Football of Walking Hockey gestart.					
CBS, 2021 N=3.000 bij hele populatie van 12 jaar en ouder, N bij 65+ onbekend				Verandering in sporten en bewegen door corona-maatregelen: 65+ 26,5% minder 66,3% evenveel 7,2% meer				
NOC*NSF, 2021	Sportdeelname ouderen: 65 t/m 69 jaar: 61% 75 t/m 79 jaar: 55%		Sportdeelname ouderen, jaarcijfer 2020: 65 t/m 69 jaar: 56% 75 t/m 79 jaar: 49%					
NOC*NSF, 2022a Ouderen 65-80 jaar, N= +/- 3.000 respondenten per meting.	Wekelijkse sportdeelname = 58% (apr 2019)	Wekelijkse sportdeelname = 46% (apr 2020)	Wekelijkse sportdeelname = 56% (juli 2020)	Wekelijkse sportdeelname = 56% (okt 2020)	Wekelijkse sportdeelname = 47% (dec 2020) Wekelijkse sportdeelname = 47% (jan 2021)	Wekelijkse sportdeelname = 51% (juli 2021) Wekelijkse sportdeelname = 51% (okt 2021)	Wekelijkse sportdeelname = 49% (dec 2021)	Wekelijkse sportdeelname = 46% (jan 2022) Wekelijkse sportdeelname = 56% (april 2022)

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (maart-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
					Wekelijkse sportdeelname = 44% (april 2021)			Wekelijkse sportdeelname = 54% (juli 2022)
Duijvestijn et al., 2021 65 jaar en ouder N=1700-2400 per kwartaal bij 12+ *significant hoger dan vorig jaar zelfde kwartaal	Voldoen aan beweegrichtlijnen per kwartaal: 1: 39,5% 2: 33,3% 3: 46,5% 4: 41,6% Wekelijks sporten per kwartaal: 1: 32,4% 2: 32,2% 3: 38,0% 4: 38,7%	Voldoen aan Beweegrichtlijnen per kwartaal: 1: 42,5% Wekelijks sporten per kwartaal: 1: 40,4%	Voldoen aan Beweegrichtlijnen per kwartaal: 2: 44,6%* Wekelijks sporten per kwartaal: 2: 37,4%	Voldoen aan Beweegrichtlijnen per kwartaal: 3: 38,6% 4: 41,8% Wekelijks sporten per kwartaal: 3: 36,3% 4: 37,4%				
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022 N = ±2.100 (2019), N = ±2.000 (2020) en N = ±2.000 (2021) voor 65 jaar en ouder	Jaarcijfer 2019 Voldoen aan Beweegrichtlijnen 40,3% Wekelijkse sportdeelname 35,4%	Jaarcijfer 2020 Voldoen aan Beweegrichtlijnen 41,9% Wekelijkse sportdeelname 37,8%			Jaarcijfer 2021 Voldoen aan Beweegrichtlijnen 42,3% Wekelijkse sportdeelname 37,3%			
Eetgedrag en BMI								
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 N varieert per meting; tussen +/-2700-3500 respondenten van 70+ jaar		(veel) minder gezond eten t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 5,5% (veel) gezonder eten: 17-24 apr 6,1%	(veel) minder gezond eten: 7-12 mei 4,8% 27 mei-1 jun 4,0% 17-21 jun 3,9% 8-12 jul 3,0% (veel) gezonder eten: 7-12 mei 9,2% 27 mei-1 jun 9,2% 17-21 jun 9,2% 8-12 jul 8,3%	(veel) minder gezond eten: 19-23 aug 3,4% 30 sep- 4 okt 2,5% 11-15 nov 3,2% (veel) gezonder eten: 19-23 aug 9,8% 30 sep-4 okt 10,2% 11-15 nov 10,2%	(veel) minder gezond eten: 30 dec-3 jan 4,7% 10-14 feb 4,2% 24-28 mrt 3,7% (veel) gezonder eten: 30 dec-3 jan 9,2% 10-14 feb 10,8% 24-28 mrt 10,3%	(veel) minder gezond eten: 5-9 mei 3,7% (veel) gezonder eten: 5-9 mei 8,9%		
RIVM GGD GHOR Nederland en						Dagelijks ontbijt 93,7% 5-9 mei 93,4% 16-20 jun	Dagelijks ontbijt 92,5% 24-28 nov	Dagelijks ontbijt 92,3% 19-23 jan 92,2% 9-13 mrt

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (maart-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
25 GGD'en, 2022 N varieert per meting; tussen +/-2700-3500 respondenten van 70+ jaar						92,7% 28 jul-1 aug 92,6% 8-12 sep 92,4% 20-24 okt Dagelijks fruit 72,7% 5-9 mei 72,2% 16-20 jun 72,3% 28 jul-1 aug 70,3% 8-12 sep 68,9% 20-24 okt Dagelijks groente 72,2% 5-9 mei 69,1% 16-20 jun 67,7% 28 jul-1 aug 67,1% 8-12 sep 64,5% 20-24 okt Dagelijks geen suikerhoudende drank 48,8% 5-9 mei 46,5% 16-20 jun 47,2% 28 jul-1 aug 48,1% 8-12 sep 50,0% 20-24 okt	Dagelijks fruit 69,8% 24-28 nov Dagelijks groente 67,5% 24-28 nov Dagelijks geen suikerhoudende drank 52,5% 24-28 nov	92,5% 8-12 juni 93,0% 7-11 sept Dagelijks fruit 70,5% 19-23 jan 71,1% 9-13 mrt 68,7% 8-12 juni 69,0% 7-11 sept Dagelijks groente 67,1% 19-23 jan 68,1% 9-13 mrt 64,8% 8-12 juni 63,7% 7-11 sept Dagelijks geen suikerhoudende drank 52,9% 19-23 jan 56,1% 9-13 mrt 53,6% 8-12 juni 50,5% 7-11 sept
CBS, 2021 N=3.000 bij hele populatie van 12 jaar en ouder				Verandering in voedselconsumptie door coronamaatregelen: 65+ fruit 0,7% minder 95,2% evenveel 4,2% meer 65+ groenten 1,2% minder 96,7% evenveel 2,0% meer 65+ ongezonde snacks 8,3% meer 81,0% evenveel 10,7% minder				
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en	Overgewicht jaarprevalentie 2019: 57,9%	Overgewicht jaarprevalentie 2020: 58,1%			Overgewicht jaarprevalentie 2021: 57,2%			

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (maart-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
Trimbos-instituut, 2022 N = ±2.100 (2019), N = ±2.000 (2020) en N = ±2.000 (2021) voor 65 jaar en ouder								
Lifelines Corona Research, 2022 N=30.000 (totaal 18+)		BMI 65 jaar en ouder 30-mrt 26,13 6-apr 26,15 13 april 26,20 20-apr 26,17 27-apr 26,19	BMI 65 jaar en ouder 4-mei 26,17 18-mei 26,15 1-jun 26,10 15-jun 26,11 13-jul 26,06	BMI 65 jaar en ouder 10-aug 26,06 7-sep 26,03 12-okt 26,05 2-nov 26,03 30-nov 26,00	BMI 65 jaar en ouder 11-jan 26,10 1-mrt 26,10 29-mrt 26,09 26-apr 26,07	BMI 65 jaar en ouder 24-mei 26,09 28-jun 25,95 11-okt 25,86		BMI 65 jaar en ouder 28-feb 25,91 11-apr 25,93 30-mei 25,82
Alcoholgebruik								
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 N varieert per meting; tussen +/-2700-3500 respondenten van 70+ jaar		(veel) meer alcohol t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 6,0% (veel) minder alcohol 17-24 apr 16,0%	(veel) meer alcohol 7-12 mei 6,1% 27 mei-1 jun 5,6% 17-21 jun 5,2% 8-12 jul 4,0% (veel) minder alcohol 7-12 mei 18,8% 27 mei- jun 18,9% 17-21 jun 18,2% 8-12 jul 18,9%	(veel) meer alcohol 19-23 aug 4,1% 30 sep-4 okt 3,4% 11-15 nov 3,6% (veel) minder alcohol 19-23 aug 21,3% 30 sep-4 okt 19,4% 11-15 nov 22,3%	(veel) meer alcohol 30 dec-3 jan 4,6% 10-14 feb 4,0% 24-28 mrt 4,9% (veel) minder alcohol 30 dec-3 jan 24,7% 10-14 feb 26,3% 24-28 mrt 25,3%	(veel) meer alcohol 5-9 mei 4,1% (veel) minder alcohol 5-9 mei 27,1%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022 N varieert per meting; tussen +/-2700-3500 respondenten van 70+ jaar						Alcohol drinken Drinkt wel eens 77,8% 28 juli-1 aug 76,2% 8-12 sept 77,1% 20-24 okt Alcohol gebruik onder wel eens drinkers Dagelijks drinken 31,9% 28 juli-1 aug 32,0% 8-12 sept 30,6% 20-24 okt	Alcohol drinken Drinkt wel eens 77,1% 24-28 nov Alcohol gebruik onder wel eens drinkers Dagelijks drinken 28,9% 24-28 nov	Alcohol drinken Drinkt wel eens 76,6% 19-23 jan 76,5% 9-13 maart 76,4% 8-12 juni 77,0% 7-11 sept Alcohol gebruik onder wel eens drinkers Dagelijks drinken 29,1% 19-23 jan 29,0% 9-13 maart 28,9% 8-12 juni 29,0% 7-11 sept

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (maart-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
						Alcoholgebruik onder wel eens drinkers 1-3 dagen gedronken in de afgelopen week 37,8% 28 juli-1 aug 37,0% 8-12 sept 39,3% 20-24 okt Alcoholgebruik onder wel eens drinkers Niet in afgelopen week gedronken 4,9% 28 juli-1 aug 6,1% 8-12 sept 6,0% 20-24 okt	Alcoholgebruik onder wel eens drinkers 1-3 dagen gedronken in de afgelopen week 40,1% 24-28 nov Alcoholgebruik onder wel eens drinkers Niet in afgelopen week gedronken 6,6% 24-28 nov	Alcoholgebruik onder wel eens drinkers 1-3 dagen gedronken in de afgelopen week 40,9% 19-23 jan 41,8% 9-13 maart 39,9% 8-12 juni 38,4% 7-11 sept Alcoholgebruik onder wel eens drinkers Niet in afgelopen week gedronken 9,0% 19-23 jan 6,7% 9-13 maart 5,6% 8-12 juni 6,4% 7-11 sept
CBS, 2021 N=3.000 bij hele populatie van 12 jaar en ouder; percentages gaan over degenen die in het afgelopen jaar wel eens gedronken hebben				Verandering in alcoholgebruik door coronamaatregelen (drinkers van 65+): 1,2% meer 89,3% evenveel 9,0% minder 0,5% gestopt				
Roken								
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2021 N varieert per meting; tussen +/-2700-3500 respondenten van 70+ jaar		(veel) meer tabak t.o.v. de periode vóór corona: 17-24 apr 11,4% (veel) minder tabak 17-24 apr 12,9%	(veel) meer tabak 7-12 mei 18,5% 27 mei-1 jun 19,2% 17-21 jun 16,5% 8-12 jul 13,2% (veel) minder tabak 7-12 mei 18,9% 27 mei-1 jun 14,6% 17-21 jun 19,6% 8-12 jul 17,1%	(veel) meer tabak 19-23 aug 16,9% 30 sep-4 okt 15,6% 11-15 nov 16,2% (veel) minder tabak 19-23 aug 16,9% 30 sep-4 okt 19,1% 11-15 nov 24,3%	(veel) meer tabak 30 dec-3 jan 17,6% 10-14 feb 19,0% 24-28 mrt 22,5% (veel) minder tabak 30 dec-3 jan 27,5% 10-14 feb 20,9% 24-28 mrt 18,8%	(veel) meer tabak 5-9 mei 19,0% (veel) minder tabak 5-9 mei 23,4%		
RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en, 2022						Roken Wel eens roken 7,3% 28 juli-1 aug 7,4% 8-12 sept 7,6% 20-24 okt	Roken Wel eens roken 6,6% 24-28 nov	Roken Wel eens roken 7,1% 19-23 jan 6,8% 9-13 maart 6,8% 8-12 juni 7,0% 7-11 sept

Referentie	Vóór corona (2019)	1 ^e lockdown (maart-april 2020)	Versoepeling maatregelen (mei-juli 2020)	Verdere aanscherping maatregelen (augustus-half december 2020)	2 ^e lockdown (half december 2020-april 2021)	Versoepelingen maatregelen mei-oktober 2021	Aanscherping maatregelen en 3e lockdown (november 2021-half januari 2022)	Versoepeling en afschaling maatregelen (half januari 2022-heden)
N varieert per meting; tussen +/-2700-3500 respondenten van 70+ jaar						Rookfrequentie onder de wel eens rokers Dagelijks roken 78,0% 28 juli-1 aug 81,9% 8-12 sept 80,8% 20-24 okt	Rookfrequentie onder de wel eens rokers Dagelijks roken 84,0% 24-28 nov	Rookfrequentie onder de wel eens rokers Dagelijks roken 84,4% 19-23 jan 81,7% 9-13 maart 85,9% 8-12 juni 84,0% 7-11 sept
Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022 N = ±2.100 (2019), N = ±2.000 (2020) en N = ±2.000 (2021) voor 65 jaar en ouder	Jaarprevalentie 2019 65+ (Wel eens) roken 11,5% Dagelijks roken 10,0%	Jaarprevalentie 2020 65+ (Wel eens) roken 11,0% Dagelijks roken 9,5%			Jaarprevalentie 2021 65+ (Wel eens) roken 12,5% Dagelijks roken 11,4%			

Referenties

- Bailey P, Purcell S, Calvar J, Baverstock A. Diet & health under COVID-19: Ipsos, January 2021.
- Boer M, Van Dorsselaer S, De Looze M, De Roos S, Brons H, Van den Eijnden R, et al. HBSC 2021. Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland. Utrecht: Universiteit Utrecht, 2022.
- Bommelé J, Willemsen M. Roken en de coronacrisis. Utrecht: Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging. Trimbos-Instituut, Maart 2021.
- CBS. Ervaren impact corona op mentale gezondheid en leefstijl. 2021 Available from: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2021/ervaren-impact-corona-op-mentale-gezondheid-en-leefstijl>
- CBS. Kwartaalcijfers ervaren gezondheid, zorggebruik en leefstijl. 2022 11 maart 2022 [cited 13 mei 2022]; Available from: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2022/10/kwartaalcijfers-ervaren-gezondheid-zorggebruik-en-leefstijl>
- De Graaf H. Seksuele gezondheid in Nederland in corona tijd: Rutgers, 2020.
- De Klerk M, Olsthoorn M, Plaisier I, Schaper J, Wagemans F. Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2021.
- Dopmeijer JM, Nuijen J, Busch MCM, Tak NI, Van Hasselt N. Monitor mentale gezondheid en middelengebruik studenten hoger onderwijs. Deelrapport 2: Middelengebruik van studenten in het hoger onderwijs. Utrecht: Trimbos-instituut, RIVM en GGD GHOR Nederland 2021.
- Duijvestijn M, Schurink T, Van den Berg S, Euser S, Wendel-Vos W. Sport- en beweeggedrag in 2020. Bilthoven: RIVM, 2021.
- Floor C, Slot-Heijs J, Collard D. Oldstars in coronatijd: Wensen en behoeften van deelnemers. Utrecht: Mulier Instituut, 2021.
- GGD'en, RIVM. Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021. 2022 [cited 24 mei 2022]; Available from: <https://statline.rivm.nl/#/RIVM/nl/dataset/50092NED/table?ts=1653398979958>
- Gutter K, Stuij M. Oldstars over het gemis van samen koffiedrinken, ouwehoeren en sporten. Trainers en sporters over hun ervaringen, wensen en behoeften met walking sports in tijden van corona. Utrecht: Mulier Instituut, 2021.
- Kluwer E. Relatie- en gezinsproblematiek, zorgmijding en preventie tijdens en na COVID-19. Utrecht: Universiteit Utrecht & Radboud Universiteit, 2021.
- Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut. Leefstijlmonitor. 2022 [cited 27 oktober 2022]; Available from: <https://www.rivm.nl/leefstijlmonitor>
- Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM Rutgers en Soa Aids Nederland. Leefstijlmonitor. 2022 [cited 27 oktober 2022]; Available from: <https://www.rivm.nl/leefstijlmonitor>
- Lifelines Corona Research. Corona Barometer. 2022 [cited 19 oktober 2022]; Available from: <https://coronabarometer.nl>

- NOC*NSF. Zo sport Nederland. Trends en ontwikkelingen in sportdeelname 2020., 2021.
- NOC*NSF. NOC*NSF sportdeelname index. Maandrapportages 2022a [cited 11 oktober 2022]; Available from: <https://nocnsf.nl/sportdeelnameindex>
- NOC*NSF. Zo sport Nederland. Belangrijkste trends en ontwikkelingen in sportdeelname 2021. Arnhem: NOC*NSF, 2022b.
- Poelman MP, Gillebaart M, Schlinkert C, Dijkstra SC, Derksen E, Mensink F, et al. Eating behavior and food purchases during the COVID-19 lockdown: A cross-sectional study among adults in the Netherlands. *Appetite*, 2021;157:105002.
- Pulles I, Van Eldert P, Nafzger P, van der Poel H. Monitor sport en corona iii. De gevolgen van coronamaatregelen voor de sportsector. Utrecht: Mulier Instituut, 2021a.
- Pulles I, Van Eldert P, van der Poel H. Monitor sport en corona iv. De gevolgen van coronamaatregelen voor de sportsector. Utrecht: Mulier Instituut, 2021b.
- RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en. Gedragwetenschappelijk onderzoek naar percepties, gedrag en welzijn van burgers tijdens de corona pandemie: Een dynamic cohort en interview studie. Welbevinden en leefstijl tijdens de coronacrisis. 2021 [cited 19 november 2021]; Available from: <https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/maatregelen-welbevinden/welbevinden-en-leefstijl>
- RIVM GGD GHOR Nederland en 25 GGD'en. Gedragwetenschappelijk onderzoek naar percepties, gedrag en welzijn van burgers tijdens de corona pandemie: Een dynamic cohort en interview studie. Welbevinden en leefstijl tijdens de coronacrisis. 2022 [cited 23 september 2022]; Available from: <https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/maatregelen-welbevinden/welbevinden-en-leefstijl>
- Rombouts M, Van Dorsselaer S, Scheffers - van Schayck T, Tuithof T, Kleinjan M, Monshouwer K. Jeugd en riskant gedrag 2019. Kerngegevens uit het peilstationsonderzoek scholieren. Utrecht: Trimbos-instituut, 2020.
- Rutgers/Soa Aids Nederland. Coronacrisis en seks: Wat doen jongeren? 2020 [cited; Available from:
- Schoemaker J, De Boer W. Impact van veranderingen in sport en bewegen door het coronavirus in 2020. Van coronacrisis naar beweegcrisis? Sports & Economics Research Centre (SERC), HAN University of Applied Sciences (HAN), 2021.
- Schoofs MCA, Bakker EA, de Vries F, Hartman YAW, Spoelder M, Thijssen DHJ, et al. Impact of Dutch COVID-19 restrictive policy measures on physical activity behavior and identification of correlates of physical activity changes: A cohort study. *BMC Public Health*, 2022;22:147.
- Slot-Heijs J, De Jonge M, Lucassen J, Singh A. Beweeggedrag van kinderen in tijden van corona. Utrecht: Mulier Instituut, Mei 2020.
- Slurink IAL, Smaardijk VR, Kop WJ, Kupper N, Mols F, Schoormans D, et al. Changes in perceived stress and lifestyle behaviors in response to the COVID-19 pandemic in the Netherlands: An online longitudinal survey study. *Int J Environ Res Public Health*, 2022;19.

- Ten Velde G, Lubrecht J, Arayess L, van Loo C, Hesselink M, Reijnders D, et al. Physical activity behaviour and screen time in Dutch children during the COVID-19 pandemic: Pre-, during- and post-school closures. *Pediatr Obes*, 2021;16:e12779.
- Van Beek RJJ, Van Miltenburg CJA, Blankers M, Van Laar MW. Uitgaansgedrag en middelengebruik tijdens de coronapandemie van maart tot september 2020. Utrecht: Trimbos-instituut, 2021.
- Van den Broek N, Larsen J, Verhagen M, Burk W, Vink J. Adolescents' food intake changes during the COVID-19 pandemic: The moderating role of pre-pandemic susceptibility, COVID-19 related stressors, and the social food context. *European Journal of Developmental Psychology*, 2022a.
- Van den Broek N, Larsen J, Verhagen M, Vink J. G(V)OED voor elkaar! Tijdens corona studie. Rapportage over de vierde meting in het G(V)OED voor elkaar! onderzoek. Meting in najaar 2020, met retrospectieve vragen over voorjaar 2020. Nijmegen: Behavioural Science Institute, Radboud Universiteit Nijmegen, 2021.
- Van den Broek N, Verhagen M, Larsen J, Vink J. Een cohortvergelijking van eetgedrag, leefstijl en sociaal-emotionele gezondheid bij jongeren vóór en tijdens de coronacrisis. *TSG - Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen*, 2022b;100:40-8.
- Van den Dool R. Motivatie om te sporten en bewegen voor volwassenen 2011, 2018, 2020. Utrecht: Mulier Instituut, 2021.
- Van der Werf ET, Busch M, Jong MC, Hoenders HJR. Lifestyle changes during the first wave of the COVID-19 pandemic: A cross-sectional survey in the Netherlands. *BMC Public Health*, 2021;21:1226.
- Vercoulen E, Van Miltenburg C, Rigter S, Van Laar M. De invloed van COVID-19 en de coronamaatregelen op cannabisgebruik. Utrecht: Trimbos-instituut, 2020.
- Voedingscentrum. Eetgedrag en corona. Meting 2 november 2020. Maastricht: Flycatcher, 2020.